

SPIS TREŚCI

Wstęp	11
1. Od edukacji przez całe życie do uczenia się przez całe życie – zmiana pojęciowa czy substancjalna?	25
Wprowadzenie	25
Edukacja przez całe życie	27
Uczenie się przez całe życie	29
Podsumowanie	35
2. Co decyduje o poziomie aktywności edukacyjnej osób dorosłych? Przegląd czynników warunkujących i modeli teoretycznych wyjaśniających ich oddziaływanie	37
Wprowadzenie	37
Czynniki wpływające na aktywność edukacyjną osób dorosłych	38
Jakie czynniki oddziałują na uczących się i korzystających z usług edukacyjnych?	40
Jak oferta edukacyjna może wpływać na gotowość do uczenia się?	53
Czy państwo może wpływać na aktywność edukacyjną dorosłych?	57
Modele teoretyczne wyjaśniające aktywność edukacyjną osób dorosłych	59
Podsumowanie	67
3. Kompetencje – uniwersalna waluta XXI wieku	69
Wprowadzenie	69
Kompetencje i umiejętności: problemy terminologiczne	70
Kompetencje: ewolucja pojęcia i różne sposoby jego rozumienia	71
Kompetencje a reorientacja systemów edukacji na efekty kształcenia i otwarcie na perspektywę uczenia się przez całe życie	73
Kompetencje w badaniach międzynarodowych: PISA i PIAAC	80
Podsumowanie	81
4. Kompetencje plus rozwój równa się wysokiej jakości kapitał ludzki – koncepcja kapitału ludzkiego i korzyści z jego rozwoju	85
Kapitał ludzki: kontrowersje wokół terminu	86

Kapitał ludzki a kapitał fizyczny	87
Rozwój teorii kapitału ludzkiego	90
Mincer i model wyjaśniający zróżnicowanie dochodów	92
Becker i zwrot z inwestycji w wyższe wykształcenie	93
Schultz i znaczenie inwestycji w edukację	94
Korzyści związane z rozwojem kapitału ludzkiego	95
Korzyści ekonomiczne	98
Korzyści pozaekonomiczne	107
Podsumowanie	112
5. Uczenie się przez całe życie z perspektywy polityk publicznych	115
Wprowadzenie	115
Modele realizacji polityki uczenia się przez całe życie: cele	116
Modele realizacji polityki uczenia się przez całe życie: organizacja	117
Modele realizacji polityki uczenia się przez całe życie: finansowanie	123
Instrumenty finansowe wspierające uczenie się dorosłych i ich skuteczność	129
Podsumowanie	134
6. Pomiar uczenia się dorosłych w Polsce i w wybranych krajach europejskich – analiza spójności głównych wskaźników	137
Wprowadzenie	137
Zalecenia Eurostat do pomiaru aktywności edukacyjnej dorosłych	140
Definicja uczenia się przez całe życie według Eurostat	141
Uczenie formalne, pozaformalne i nieformalne według Eurostat	145
Wskaźniki uczenia się osób dorosłych w BAEL/LFS i KD/AES	150
Zmienne dotyczące poziomu uczenia się dorosłych w badaniu LFS i AES – porównanie	154
Wybrane pytania kwestionariuszowe stosowane w pomiarze uczenia się osób dorosłych w LFS i AES	157
Podsumowanie	172
7. Uczący się dorośli w Polsce <i>versus</i> aktywni edukacyjnie mieszkańcy innych krajów europejskich – przegląd wskaźników z badań międzynarodowych	175
Wprowadzenie	175
Poziom aktywności edukacyjnej dorosłych Polaków według BAEL/LFS	176
Uczenie się osób dorosłych w Polsce według KD/AES	179
Uczenie się osób dorosłych w Polsce według badania PIAAC	185
Poziom zaangażowania przedsiębiorstw w rozwój kadr według CVTS	186
Rozwój kompetencji pracujących Europejczyków według <i>Europejskiego Badania Warunków Pracy</i>	192
Podsumowanie	194
8. Pomiar aktywności edukacyjnej dorosłych Polaków w badaniach Bilans Kapitału Ludzkiego i wartości podstawowych wskaźników	197
Wprowadzenie	197
Badania Bilans Kapitału Ludzkiego – charakterystyka	198
Ogólne założenia dotyczące pomiaru uczenia się osób dorosłych w BKL	200
Pytania dotyczące uczenia się osób dorosłych w badaniach BKL 2010–2014	201

Wartości wskaźników aktywności edukacyjnej według badań BKL 2010–2014 ...	205
Pomiar uczenia się osób dorosłych w badaniach BKL 2017 i informacje o analizowanych danych	208
Dane z badania ludności BKL 2017 wykorzystane do konstrukcji wskaźników	212
Wartości wskaźników aktywności edukacyjnej według badań BKL 2017	214
PozafORMALNE uczenie się – związane z rozwojem zawodowym, pozazawodowym i uczenie się w miejscu pracy	221
Uczenie się w sposób nieformalny	224
Podsumowanie	226
9. Uwarunkowania aktywności edukacyjnej dorosłych Polaków według badań BKL 2017	229
Wprowadzenie	229
Czynniki wpływające na aktywność edukacyjną osób dorosłych według badań BKL	230
Jak rozwijają kompetencje specjaliści, a jak robotnicy? PozafORMALNE rodzaje uczenia się w celach zawodowych	249
Sposoby nieformalnego uczenia się i ich zróżnicowanie w wybranych grupach badanych	253
Deklarowane powody bierności edukacyjnej	257
Samoocena kompetencji wśród osób aktywnych i nieaktywnych edukacyjnie	261
Podsumowanie	266
Zakończenie	269
Literatura	275
Spis schematów	297
Spis tabel	299
Spis tablic	301
Spis wykresów	303
Aneks	305